

УДК 65.011

ЄПФАНОВА Ірина Юріївна

доктор економічних наук, професор, в. о. декана факультету
Менеджменту та інформаційної безпеки
Вінницький національний технічний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0002-0391-9026
e-mail: yerifanova@vntu.edu.ua

ГЛАДКА Діана Олександрівна

аспірант, Вінницький національний технічний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0003-1660-416X
e-mail: fm.mof14b.hladka@gmail.com

**МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА**

Стаття присвячена дослідженню теоретико-методичних підходів при визначенні інноваційного потенціалу підприємств. Обґрунтовано сучасну актуальність оцінювання рівня інноваційного підприємств. В статті розглянуто сутність та надається чітке термінологічне визначення поняття «інноваційний потенціал». Теоретичною базою дослідження є наукові праці зарубіжних та вітчизняних учених-економістів стосовно проблем визначення рівня інноваційного потенціалу. Визначено, що економічне оцінювання інноваційного потенціалу прийнято здійснювати за певними напрямками. Також в роботі систематизовано та узагальнено досвід та здійснено аналіз існуючих методів та підходів до оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. Виявлено їх ключові характеристики та виділено найбільш розповсюджені з них та наведено приклади механізму розрахунку для детального оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. В процесі огляду різноманітних сучасних методів та підходів виділено ряд їх переваг та недоліків. На основі даних результатів синтезу, запропоновано удосконалений метод оцінювання інноваційного потенціалу підприємства на основі комплексного підходу. Запропоновано оцінювати інноваційний потенціал підприємства на основі визначення в певній послідовності показників зі складових: інноваційні компетенції, інноваційні здатності, інноваційні ресурси та інноваційні проекти.

Ключові слова: інноваційний потенціал, оцінювання, показники, підприємство, методи, підходи

JEL classification: G11; L60; M21

DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.152.158>**1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У
ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК
ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ
ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ**

Сучасний ринок вимагає та активно сприяє розвитку інновацій які матеріалізовані у нових товарах, технологіях, організаційних і управлінських рішеннях. Відповідно саме інновації є важливим джерелом конкурентних переваг у діяльності підприємств, а також у ряді галузей. Інноваційна діяльність має ряд специфічних особливостей: вона характеризується підвищеною ризикованістю, непередбачуваністю результатів, відстроченим ефектом (довгостроковим характером отримання результатів) і, водночас,

потенційною можливістю отримання високого прибутку. Формування потенційного інноваційного потенціалу підприємства та його реалізація залежить, по більшій мірі, від постійної взаємодії комплексу умов і чинників, які прискорюють інноваційний процес, починаючи від результатів наукової роботи і закінчуючи масовим виробництвом продукту, або втіленням інноваційної технології. В даних умовах, важливо обирати найбільш об'єктивний метод (підхід) оцінювання інноваційного потенціалу, адже даний показник відобразить готовність забезпечувати розробку самого нововведення у вигляді науково-технічного зразка, сприяти його введенню в сферу практичного застосування та

визначати ефективність інновації порівняно з витратами на їх впровадження.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питання, пов'язані з дослідженням інноваційного потенціалу, є предметом дослідження значної кількості вітчизняних та зарубіжних учених. Першим, хто започаткував у науковому обігу поняття «інноваційний потенціал» є К. Фрімен: інноваційний потенціал – це система заходів щодо розробки, освоєння, експлуатації та вичерпання виробничо-економічного та соціально-організаційного потенціалу, який є основою нововведень, тобто це систему дій, заходів до розробки та впровадження інновацій. А здійснений аналіз існуючих підходів до трактування поняття “інноваційний потенціал” показує, що науковці здебільшого розглядають інноваційний потенціал як здібність і готовність підприємства, регіону, галузі, економіки країни забезпечувати ефективну інноваційну діяльність [1-7].

С. Ілляшенко пояснює інноваційний потенціал як здатність до впровадження досягнень науки й техніки в конкретні товари, які можуть задовольнити потреби й запити споживачів [6].

В. Вострякова описує інноваційний потенціал за допомогою інтегральної характеристики комплексу економічних ресурсів, поточних і майбутніх здібностей та можливостей економічної системи здійснювати цілеспрямовану інноваційну діяльність через трансформацію сукупності ресурсів з урахуванням системи внутрішніх і зовнішніх факторів [7].

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Важливим є систематизувати методи та підходи для оцінювання інноваційного потенціалу підприємства.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження та систематизація існуючих методів та підходів для оцінювання інноваційного потенціалу підприємства, а також удосконалення методу оцінювання на основі комплексного підходу.

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Будь-яке підприємство постійно перебуває між прагненням до прогресу і регресивними зупинками, викликаними ендегенними та екзогенними деструктивними факторами і обставинами [8]. Однак, саме ці процеси є еволюційною складовою неперервного розвитку підприємства. В свою чергу, процес розвитку неможливий без попереднього оцінювання та визначення шляхів підвищення рівня інноваційного потенціалу.

Процес оцінювання наявного власного інноваційного потенціалу є доволі складною проблемою для підприємства, по меншій мірі тому, що у практичній діяльності є неможливим точно запланувати, або спрогнозувати майбутній розвиток інноваційних ідей. Оскільки об'єкт “інновація” досить часто виникає на підприємстві під впливом науково-дослідних розробок та внутрішньої активності інноваційних ідей персоналу, а отже й первісну вартість на основі фактичних витрат оцінити досить складно.

Економічна оцінка інноваційного потенціалу підприємства передбачає визначення за такими напрямками оцінки:

- 1) економічної ефективності залучених ресурсів підприємства та визначення їх впливу на інвестиційну привабливість;
- 2) ефективності випуску і збуту інноваційної продукції та/або послуг, а також їх вплив на отриманні результати діяльності підприємства;
- 3) ендегенного та екзогенного середовища підприємства задля виявлення можливостей інноваційного розвитку [3-5].

В розрізі зазначених напрямків здійснений аналіз вже існуючих методичних розробок, який дає зрозуміти, що використовують різні методи та підходи під час оцінювання інноваційного потенціалу підприємств.

Систематизовані методи оцінювання інноваційного потенціалу наведено в таблиці 1.

Досить практичними у застосуванні та розповсюдженими можна вважати методи орієнтовані на оцінювання інноваційного потенціалу за допомогою визначення рівня економічної ефективності реалізації інноваційних проектів.

Таблиця 1

Методичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу (узагальнено за даними [10-12; 16-19])

Назва методу	Механізм розрахунку
<p>Інтегральний показник: «комплексна система індикаторів інноваційного потенціалу підприємства»</p>	$I = \sqrt[n]{I_1 * I_2 * I_3 * \dots * I_n},$ <p>де n – кількість показників у групі розрахунку; $I_{1..n}$ – значення показників групи. Сукупний інтегральний індикатор визначається як середнє арифметичне сукупних індикаторів складників інноваційного потенціалу:</p> $I_{ін.п} = \frac{I_{кп} + I_{мтп} + I_{феп} + I_{нп} + I_{мп} + I_{ін} + I_{оуп} + I_{рп} + I_{імп}}{n_1}$ <p>де n_1 – загальна кількість інтегральних індикаторів; $I_{кп}$ – інтегральний індикатор кадрового потенціалу підприємства; $I_{мтп}$ – інтегральний індикатор матеріально-технічного потенціалу підприємства; $I_{феп}$ – інтегральний індикатор фінансово-економічного потенціалу підприємства; $I_{нп}$ – інтегральний індикатор наукового потенціалу підприємства; $I_{мп}$ – інтегральний індикатор маркетингового потенціалу підприємства; $I_{ін}$ – інтегральний індикатор інфраструктурного потенціалу підприємства; $I_{оуп}$ – інтегральний індикатор організації управління потенціалу підприємства; $I_{рп}$ – інтегральний індикатор ринкового потенціалу підприємства; $I_{імп}$ – інтегральний індикатор інформаційного потенціалу підприємства.</p>
<p>Інтегрування часткових показників інноваційного потенціалу підприємства у комплексний показник шляхом застосування коефіцієнтів вагомості часткових показників</p>	$P_{іпп} = U_{се} * K_{10} + G_p + K_{11} + K_{12},$ <p>де $P_{іпп}$ – рівень інноваційного потенціалу; $U_{се}$ – узагальнюючий показник частоти і ефективності реалізації підприємствами інновацій; G_p – показник готовності працівників підприємства до змін; K_{10} – коефіцієнт вагомості узагальненого показника частоти і ефективності реалізації підприємством інновацій; K_{11} – коефіцієнт вагомості показника, який характеризує інноваційний потенціал підприємства; K_{12} – коефіцієнт вагомості показника готовності працівників підприємства до змін.</p>
<p>Методика побудована на визначенні щорічної питомої ваги підприємства за напрямками інноваційної діяльності, включаючи фінансування та реалізацію інноваційної продукції у результатах інноваційної діяльності та виробництва</p>	$K_{ек.від.} = \frac{Q_{реал.іннов.пр.}}{Q_{фін.іннов.д-сті}}$ <p>де $K_{ек.від.}$ – коефіцієнт економічної віддачі фінансування інноваційної діяльності регіону; $Q_{реал.іннов.пр.}$ – обсяги реалізованої інноваційної продукції, грн; $Q_{фін.іннов.д-сті}$ – обсяги фінансування інноваційної діяльності, грн. Цей коефіцієнт показує, скільки гривень реалізованої інноваційної продукції припадає на гривню фінансування інноваційної діяльності.</p>
<p>Функція бажаності Харрінгтона</p>	<p>Складові частини інноваційного потенціалу підприємства переводяться у безрозмірну шкалу відповідно до градації функції бажаності Харрінгтона. Для групи показників з одностороннім обмеженням, функція бажаності визначається за допомогою рівняння;</p> $d(y) = e^{(-e^{-y})},$ <p>де $d(y)$ – функція бажаності; e – основа натурального логарифму, що дорівнює 2,7182; y – кодований аргумент функції бажаності. Для визначення узагальненого коефіцієнта бажаності застосовують формулу:</p> $D = \sqrt[n]{d_1 * d_2 * \dots * d_n},$ <p>де d_1-d_n – значення функцій бажаності для наведених факторів, визначені за шкалою бажаності Харрінгтона.</p>
<p>Метод функціонально-вартісного аналізу (ФВА) дає змогу розрахувати та зупинитися на найбільш конкурентоспроможній альтернативній інновації, якій притаманне найменше значення вектора $w_{Т.Е.}$ і w_{B_i} та не потребує поліпшення.</p>	<p>Первинний етап включає: структурування завдання у вигляді ієрархії з рівнями: цілі - критерії - альтернативи; побудову матриць парних порівнянь елементів кожного рівня, які дозволяють виразити відносну перевагу одного об'єкту над іншим за загальною для них ознакою; визначення пріоритетних критеріїв і альтернатив по кожному з них. Наступний етап - обчислення інтегрального вектора пріоритету $w_{Т.Е.}$ альтернатив за цільовим критерієм технічної ефективності. Далі передбачено визначення витрат факторів по кожній альтернативі за допомогою вектору пріоритету w_{B_i}. Останній етап - це розрахунок співвідношення векторів $w_{Т.Е.}$ і w_{B_i} та обрання за найменшим значенням даного вектору:</p> $W_{Т.Е./з_i} = \{w_{Т.Е.і1}/w_{B_{i1}}, w_{Т.Е.і2}/w_{B_{i2}} \dots w_{Т.Е.іj}/w_{B_{ij}} \dots w_{Т.Е.ін}/w_{B_{ін}}\}^T,$ <p>де i – фактор пропонованого зниження витрат; $j = 1, n$ – порядковий номер альтернативи; n – число альтернатив i-го фактору; $w_{Т.Е.}$ і w_{B_i} – значення відповідних векторів $w_{Т.Е.}$ і w_{B_i}.</p>
<p>Багатофакторна модель виробництва нових продуктів підприємства</p>	$Q = f(A, T, M, I_{нс}, O, I_{нф}),$ <p>де Q – це новий продукт, створений системою за рахунок ресурсного потенціалу підприємства; $A, T, M, I_{нс}, O, I_{нф}$ – компоненти потенціалу, відповідно: людський (A) технічний (T), матеріальний (M), інституціональний ($I_{нс}$), організаційний (O) та інформаційний ($I_{нф}$).</p>

Інноваційний потенціал під час оцінювання розглядається як сукупність підприємницьких можливостей, створення котрих забезпечуватиме досягнення цілей інноваційної діяльності. Процес оцінювання передбачає: розрахунок одиночних або груп показників оцінки (чиста теперішня вартість від впровадження інновацій; рентабельність інноваційного потенціалу; коефіцієнт інтенсифікації виробництва тощо); аналіз набору результативних показників, які залежать від розгляду дослідників складу інноваційного потенціалу (динамічність розвитку; мінімізація рівня ресурсомісткості продукції; коефіцієнт інтенсифікації виробництва; частка приросту обсягу виробленої продукції за рахунок використання нововведень і інші) [7].

Наступним є ресурсний підхід, котрий включає розрахунок сукупність усіх наявних матеріальних і нематеріальних активів підприємства, що використовуються в процесі здійснення інноваційної діяльності підприємства. Зазвичай за даним підходом передбачено оцінку фізичного та морального зносу, залишкову потужність, запас ресурсів та організаційні технології.

Більш стратегічним можна вважати результативний метод, котрий передбачає визначення міри готовності підприємства реалізувати інноваційний проект, або програму інноваційних перетворень, генерувати і впроваджувати інновації. Також даний підхід націлений на розрахунок потенційної здатності поглинати, адаптовувати та трансформувати інновацію в конкретні управлінські, операційні та транзакційні рутини, які забезпечуватимуть підприємству збільшення прибутку [9].

Відаючи належне вищезазначеним методам та підходам, варто відзначити і спільний недолік, а саме те, що на підприємстві існують ресурси, які не підлягають об'єктивній кількісній характеристиці, такими ресурсами є трудові.

Якісні характеристики потенціалу доцільно оцінювати за допомогою методів експертних оцінок. Так, до якісних характеристик належить оцінка стабільності кадрового складу, а також їх інтелектуальні та професійні якості. Також до даної характеристики належить оцінка умови праці (у тому числі усунення небезпечних і шкідливих умов праці), рівень можливого

травматизму; створення нових робочих місць, додаткове стимулювання праці працівників, залучених до інноваційного розвитку підприємства та рівень освоєння інновацій. При аналізі сили прояву складових інноваційного потенціалу підприємства за даним методом низка вітчизняних та іноземних дослідників залучають використання функції бажаності Харрінгтона. Дана функція є кількісним, однозначним, єдиним й універсальним показником якості досліджуваного об'єкта та характеризується такими властивостями, як адекватність, ефективність і статистична чутливість, що дозволяє використовувати її як критерій оптимізації. Функція бажаності перетворює нечітко визначені характеристики аналізованих параметрів та значень в однакову для всієї сукупності безрозмірну шкалу, а для перетворення застосовують вже готові таблиці відповідностей емпіричних та числових систем [10-11].

Також досить розповсюдженим серед дослідників є метод ФВА - функціонально-вартісного аналізу. Даний метод можна використовувати у виробничій системі регіону. Метод був започаткований у 1947 р. американським інженером Л. Д. Майлсом та отримав широке застосування на теренах країн США, Англії, Японії та інших [12]. Метод ФВА є комплексним підходом дослідження функцій об'єктів, а першочерговою метою створення даного методу є ідентифікація непродуктивних витрат, котрі не несуть позитивного ефекту на кінцеві характеристики будь-якого виробленого товару. Також його досить релевантно використовувати й для визначення найбільш вдалих та конкурентних інновацій із запропонованих. Так, даний метод дозволяє оцінювати інновації за технічними, економіко-вартісними, естетичними та іншими попередньо визначеними параметрами.

Інтегральний показник розглядається як сукупність різних ресурсів підприємства або функціональних складових та комбінацій, які використовуються для здійснення інноваційної діяльності. Цей показник може розраховуватися як: середньозважена величина певних складових інноваційного потенціалу; квадратний корінь з суми квадратів відхилень показників від нормативного значення, або з суми добутків квадратів окремих показників з коефіцієнтами

вагомості тощо [13-14]. Відповідно, залежно від обраного методу та сформованої інформаційної бази науковцями може бути виокремлена різна кількість та механізм оцінки складових елементів інноваційного потенціалу.

Наведені методики володіють рядом переваг та недоліків. Зокрема, методи оцінювання інноваційного потенціалу на основі розрахунку інтегрального показника є найбільш розповсюдженими, оскільки вони дають єдину узагальнену оцінку, а у розрахунок можна звести кількісні та якісні показники інноваційного потенціалу. Натомість, залучаючи експертів до оцінювання певних показників, потрібно враховувати факт їх суб'єктивності в оцінках, а також дана методика не надає можливість встановити стратегічні пріоритети інноваційного розвитку [15].

Щодо методів, які побудовані навколо оцінки економічної ефективності реалізації інноваційних проектів: позитивним є те, що вони забезпечують досить широку оцінку можливостей щодо реалізації інноваційних рішень та надають можливості щодо визначення стратегічних напрямів розвитку підприємства. Однак дані методи не дають оцінку інноваційного стану всього підприємства, а також вони є більш витратними через необхідність організації та проведення відповідних досліджень для збору необхідної інформації.

Спробою комплексного оцінювання інноваційного потенціалу можна вважати застосування методу багатofакторної моделі виробництва, в оцінці якого продукту підприємства. Даний метод покликаний відобразити залежності між ресурсами і результатами економічної системи, включаючи оцінку людської, технічної, матеріальної, інституційної, організаційної та інформаційної складових [11].

Виходячи з виявлених переваг і недоліків описаних методів та підходів, спробою їх удосконалення може стати формування комплексного підходу до визначення цього поняття.

Комплексний підхід передбачає об'єднання різних характеристик окремих груп методів в єдиному визначенні, а результати використання дають найбільш точні й обґрунтовані дані незважаючи на трудомісткість процесу оцінювання. Для повноти дослідження за комплексним підходом, автором запропоновано показники

інноваційного потенціалу та їх механізм розрахунку. Прикладом ключових показників можуть стати складові інноваційної компетенції, здатності, ресурсів та проектів.

Отримане значення рівня готовності інноваційного потенціалу підприємства до виконання встановленої мети ми пропонуємо трактувати відповідно до розробленої нами на підставі експертних досліджень шкали: якщо величина рівня готовності інноваційного підприємства коливається від 90 до 100% - стан характеризуватиметься як дуже добрий, відповідно 75-90 % - добрий стан, 60-75% - середній стан, 50-60% - гірше середнього та 0-50% - поганий стан [20-21]. Крім вищезазначених показників можна додати кількість патентів та авторських свідоцтв, отриманих працівниками підприємства та витрати на дослідження у % до обсягів виручки.

При виділенні показників за складовими інноваційної компетенції, здатності, ресурсів та проектів, нами були використані наявні в літературі критерії аналізу якісних та кількісних складових інноваційного потенціалу підприємства. Дані показники оцінювання інноваційного потенціалу підприємства надаватимуть змогу підприємству комплексно ідентифікувати поточний стан інноваційного потенціалу з урахуванням витрат та доходів, виконати порівняння отриманих результатів з конкурентними підприємствами, визначити перспективи розвитку на основі сильних позицій підприємства та оптимізувати обсяг інноваційного потенціалу підприємства.

6. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Отже, на сьогодні знаходять своє застосування значна кількість методів та підходів до оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. Однак визначено, що комплексний метод можна вважати найбільш об'єктивним при оцінюванні інноваційного потенціалу не дивлячись на трудомісткість процесу оцінювання.

В результаті цього, запропоновано комплексні показники оцінювання рівня інноваційного потенціалу підприємств, який характеризується ідентифікацією поточного стану підприємства та визначення шляхів прогнозованого розвитку підприємства за допомогою інновацій.

Перспективою подальших досліджень виступає практичне освоєння запропонованих показників оцінювання рівня інноваційного

потенціалу підприємств з метою його практичного удосконалення.

Література

1. Йохна М. А., Прилепа Н. В. *Організаційно-структурне забезпечення ефективності інноваційної діяльності машинобудівного підприємства : монографія*. Хмельницький: ПП Гонта А. С. 2014. 168 с.
2. Дука А. П. Сутнісні ознаки та природа інноваційного розвитку національної економіки. *Інноваційна економіка*. 2013. № 8. С. 37-43.
3. Капінос Г., Радюк О. М. Інноваційний потенціал підприємства: сутність, складові та принципи формування. *Наука й економіка*. 2007. № 2 (6). С. 13-130.
4. Ганієва А. Р. Формування інноваційної стратегії розвитку підприємств целюлозно-паперової промисловості : дис... канд. екон. наук: 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами». Київ. 2005. 236 с.
5. Шилова О. Ю., Чермошенцева Є. С. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 1. С. 220-227.
6. Ілляшенко С. М. *Управління інноваційним розвитком* : [навчальний посібник, 2-е вид., перероб. і доп.]. Суми: ВТД «Університетська книга»; К. : ВД «Княгиня Ольга». 2005. 324 с.
7. Вострякова В. Ю. Розвиток інноваційного потенціалу підприємства : дис... канд. екон. наук: 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Київ. 2016. 235 с.
8. Єпіфанова І. Ю., Гладка Д. О. Інноваційний потенціал підприємства: сутність, складові та фактори впливу. *Економіка та суспільство*. 2018. № 14. С. 354–360.
9. П'ятницька Г. Т., Григоренко О. М., Найдюк В. С. Методичні та практичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу малих підприємств ресторанного господарства. *Агросвіт*. 2018. № 4. С. 53-63.
10. Yerifanova I., Dzhezdzhula V. Methodology of evaluation of innovative potential of enterprises. *Agricultural and Resource Economics*. 2020. № 6 (3). С. 171-190. <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.03.10>
11. Стадник В. В., Головчук Ю. О. *Управління інноваціями на основі розвитку партнерських відносин підприємства: монографія*. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута». 2020. 232 с.
12. Орлова-Курилова О. Сучасні методи оцінювання інноваційного потенціалу. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018. № 4. С. 143–146.
13. Фарат О. В., Залуцький В. П. Методи оцінювання розвитку інноваційних кластерів промислових підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 6. С. 22-27
14. Овечкіна О. А., Іванова К. В. Огляд методів оцінки рівня інноваційного потенціалу економічних суб'єктів. *Економічний вісник Донбасу*. 2007. № 4 (10). С. 130-140.
15. Бойчук А. Б. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства з урахуванням особливостей машинобудівної галузі. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2016. № 2. С. 129-143.
16. Карюк В. І. Методичний підхід до оцінювання інноваційного потенціалу промислових підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 5. С. 176-182.
17. Марченко В. М., Цвіркун А. С. Система управління інноваційним потенціалом на промислових підприємствах. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2017. С. 411–417.
18. Князь О. В. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. *Регіональна економіка*. 2007. № 3. С. 219-227.
19. Денисюк В. Методологія оцінки та аналізу динаміки інноваційної активності промисловості регіону. *Економіст*. 2006. № 3. С. 40-43.

References

1. Yokhna M. A., Prylepa N. V. (2014) *Organizational and structural support for the efficiency of innovative activity of a machine-building enterprise: monograph*. Khmelnytskyi: PP Gonta A. S.
2. Duka A.P. (2013) Essential features and nature of innovative development of the national economy. *Innovative economy*, no. 8, pp. 37-43.
3. Kapinos G., Radyuk O. M. (2007) The innovative potential of the enterprise: essence, components and principles of formation. *Science and economy*, no. 2 (6), pp. 13-130.
4. Ganieva A. R. (2005) Formation of an innovative strategy for the development of enterprises of the pulp and paper industry: diss... candidate. economy Sciences: 08.06.01 «Economics, organization and management of enterprises». Kyiv.
5. Shilova O. Yu., Chermoshentseva E. S. (2012) Innovative potential of the enterprise: essence and management mechanism. *Marketing and innovation management*, no. 1, pp. 220-227.
6. Plyashenko S. M. (2005) *Management of innovative development: [training manual, 2nd ed., revised. and additional]*. Sumy: VTD «University book»; K.: VD «Princess Olga».

7. Vostryakova V. Yu. (2016) *Development of the innovative potential of the enterprise: thesis... economy Sciences: 08.00.04 «Economics and management of enterprises (by types of economic activity)»*. Kyiv.
8. Yepifanova I. Yu., Hladka D. O. (2018) Innovative potential of the enterprise: essence, components and influencing factors. *Economy and society*, no. 14, pp. 354–360.
9. Pyatnytska G. T., Grigorenko O. M., Naydyuk V. S. (2018) Methodical and practical approaches to evaluating the innovative potential of small enterprises in the restaurant industry. *Agroworld*, no. 4, pp. 53-63.
10. Yepifanova I., Dzhezdzhula V. (2020) Methodology of evaluation of innovative potential of enterprises. *Agricultural and Resource Economics. International Scientific E-Journal*, no. 6 (3), pp.171-190. <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.03.10>
11. Stadnyk V. V., Golovchuk Yu. O. (2020) *Management of innovations based on the development of partnership relations of the enterprise: monograph*. Kamianets-Podilskyi: Ruta Printing House LLC.. 232 p.
12. Orlova-Kurilova O. (2018) Modern methods of evaluating innovative potential. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University*, no. 4, pp. 143–146.
13. Farat O. V., Zalutskyi V. P. (2015) Methods of evaluating the development of innovative clusters of industrial enterprises. *Scientific and practical magazine «Investments: practice and experience»*, no. 6, pp. 22-27.
14. Ovechkina O. A., Ivanova K. V. (2007) Review of methods for assessing the level of innovation potential of economic entities. *Economic Herald of Donbass*, no. 4 (10), pp. 130-140.
15. Boychuk A. B. (2016) Evaluation of the innovative potential of the enterprise taking into account the features of the machine-building industry. *Marketing and innovation management*, no. 2, pp. 129-143.
16. Karyuk V. I. (2012) Methodical approach to evaluating the innovative potential of industrial enterprises. *Actual problems of the economy*, no. 5, pp. 176-182.
17. Marchenko V. M., Tsvirkun A. S. (2017) The system of management of innovative potential at industrial enterprises. *Economic bulletin of NTUU «KPI»*, pp. 411–417.
18. Knyaz' O. V. (2007) Evaluation of the innovative potential of the enterprise. *Regional economy*, no. 3, pp. 219-227.
19. Denisyuk V. (2006) Methodology of assessment and analysis of the dynamics of innovative activity of the region's industry. *Economist*, no. 3, pp. 40-43.

Abstract

YEPIFANOVA Iryna, HLADKA Diana Methodological approaches to assessing the innovation potential of the enterprise

The article is devoted to the study of theoretical and methodological approaches in determining the innovative potential of enterprises. The modern relevance of assessing the level of innovative enterprises is substantiated. The article examines the essence and provides a clear terminological definition of the concept of "innovation potential". The theoretical basis of the study is the scientific works of foreign and domestic economists regarding the problems of determining the level of innovation potential. The diversity of views of scientists is due to the significant number of types of innovative activity, the size of the scale, the resource intensity and effectiveness of the implementation of innovative solutions and projects, as well as the difference in the field in which innovations are implemented and the specialization of innovatively active enterprises. The work systematizes and summarizes the experience and analyzes the existing methods and approaches to the assessment of innovation potential. Their key characteristics are identified, the most widespread of them are highlighted, and examples of the calculation mechanism for a detailed assessment of the innovative potential of the enterprise are provided. In addition, a number of their advantages and disadvantages in modern methods and approaches are highlighted. The task of choosing the optimal method or approach for evaluating the innovative potential of an enterprise is difficult, considering the specifics of the enterprise's activity, its scale, the chosen industry, the size of enterprises, etc. Based on these synthesis results, an improved method of evaluating the innovative potential of the enterprise based on a comprehensive approach is proposed. It is proposed to evaluate the innovative potential of the enterprise based on the definition of its components in a certain sequence: innovative competences, innovative abilities, innovative resources and innovative projects.

Keywords: *innovative potential, assessment, Indicators, enterprise, methods, approaches.*

Стаття надійшла до редакції 05.09.2022 р.

Бібліографічний опис статті:

Єпіфанова І. Ю., Гладка Д. О. Методичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 152-158.

Yepifanova I., Hladka D. (2022) Methodological approaches to assessing the innovation potential of the enterprise. *Innovation and Sustainability*, no. 3, pp. 152-158.